

Blekerij Uitvlugt

Inleiding

De blekerij Uitvlugt lag op de plaats van het Mellonahof aan de Bloemendaalsestraatweg in Santpoort-Zuid. Uitvlugt is aanvankelijk een garenblekerij geweest maar werd in de 18^e eeuw een kleeblekerij. De blekerij lag aan de Jan Gijsenvaart die lag langs de Bloemendaalsestraatweg, die van ouds de naam Heerenwech had. De blekerij bleef een zelfstandige blekerij tot dat de blekerij in 1771 samengevoegd werd met de blekerij Watervloed. In dit verhaal wordt de geschiedenis van de blekerij Uitvlugt verteld en wat er met het grondgebied gebeurde na het opheffen van de blekerij. De geschiedenis van de blekerij Watervloed is gepubliceerd in het ledenbulletin “De Zandpoort” van 2010.

Gesticht door een zuiderling

Het oudste gegeven van de blekerij Uitvlugt dateert uit 1612. In dat jaar verkocht de lasthebber en procuratiehouder van Pieter Van Blanckenvoort, een vierde part die Pieter bezat in de Jan Gijsenvaart en de vier blekerijen die toen aan de vaart lagen. Pieter is een nazaat en erfgename van Jan of Johan Gijsen van Blanckenvoort die de Jan Gijsenvaart liet graven. Bij de verkoop werd Joost Verstrate, ook genoemd Joost Jans, vermeld als gebruiker van één van de blekerijen aan de vaart. Uit het vervolg van de geschiedenis weten we dat hij de blekerij die hij gebruikte, later bekend was als de blekerij Uitvlugt. Hij was alleen de eigenaar van de opstallen op de blekerij, de grond was dus ondermeer in eigendom van Pieter van Blanckenvoort.¹ Joost Jans Verstrate had in 1613 een som van 578 gulden geleend van Joerejan Huinenman een koopman in Amsterdam. In de akte werd vermeld dat Joost Jans kwam van het land van Luik. Hij was mogelijk in de Tachtigjarige Oorlog één van de geloofsvervolgden in de toenmalige zuidelijke Nederlanden die was uitgeweken naar de meer tolerante noordelijke Nederlanden. Hij zal de stichter van de blekerij geweest zijn. Mogelijk gaf hij de naam Uitvlugt aan de blekerij, als herinnering aan zijn vlucht uit de zuidelijke Nederlanden. Bij de le-

1 NHA. ORA. Velsen, inv. nr. 957 fo. 97r.

ning die hij afsloot dient zijn blekerij als onderpand, de blekerij werd toen als volgt omschreven: *zijne huijsinge ofte opstal van de bleckerije daer hij tegenwoordich in woont welcke bleckerije (alleen de grond) toebehooren de Heijndrick van Berckenrode comsijcis (en anderen).*²

De naam Uitvlugt werd dan nog niet genoemd, die naam kwam pas in de 18^e eeuw naar voren. De blekerij werd in het noorden begrensd door de blekerij van Huijbert Aertszoon en in het zuiden door de blekerij Watervloed van Jelis Janszoon. Ten oosten van de blekerij lag de Zandvaart of Jan Gijsenvaart en in het westen de Wildernis. Met deze Wildernis werd duinstrook bedoeld die lag tussen Santpoort en Bloemendaal, dit is nu het park Bosbeek, het Burgemeester Rijkenspark en de Schapenduinen. In 1615 verkeerde Joost Jans Verstrate schijnbaar opnieuw in geldnood, hij leent dan 500 gulden bij Pieter van Steenkist een poorter uit Haarlem.³ Bij een verkoop van een vierde part in de Jan Gijsenvaart en de blekerij gronden in 1622 werd Willem Verstraten als gebruiker genoemd van de blekerij Uitvlugt. In 1625 werd de vierde part in de vaart en de blekerij gronden opnieuw verkocht, toen was Abraham Verstraten de gebruiker van de blekerij. Zowel Willem als Abraham zullen nazaten geweest zijn van Joost Jans Verstrate; het kwam toen meer voor dat namen van nazaten anders werden geschreven dan van hun voorouders.

Na hen werd Huijbert Verstraten genoemd die getrouwd was met Elijsabeth of Lijsbeth Michielsdochter. Zij werd na haar belijdenis als lidmaat van de kerk in Velsen aangenomen in 1655.

De blekerij Uitvlugt bleef meer dan 100 jaar in bezit van de familie Verstraten. Huijbert overlijdt voor 1696, in dit jaar was zijn weduwe Lijsbeth Michielsdochter van der Knooke de huurder van de gronden waar de blekerij op stond. Zij verkocht de opstal van de blekerij aan Maria Reeper voor 2500 gulden. Maria is weduwe van Joost

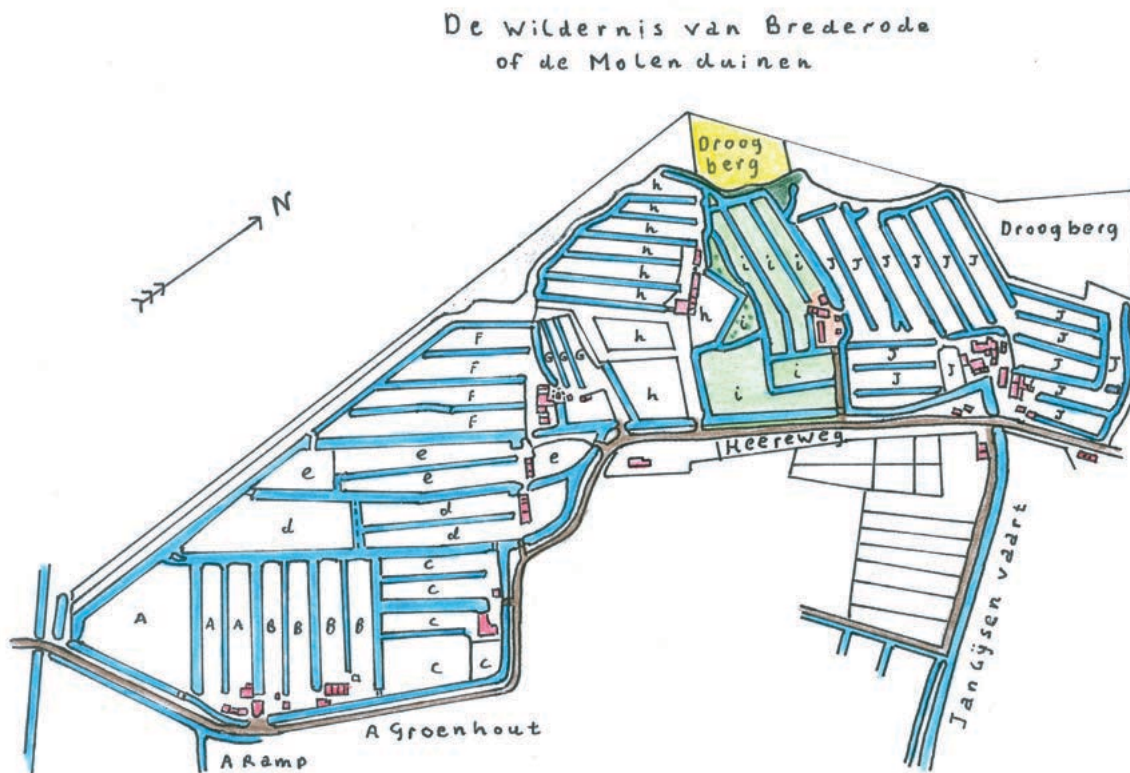
2 NHA. ORA. Velsen, inv. nr. 958 fo. 7r.

3 NHA. ORA. Velsen, inv. nr. 959 fo. 29r.

Verstraate, de blekerij werd dus binnen de familie verkocht.⁴

Voor de blekerijgronden moest een huur van 130 gulden per jaar betaald worden aan de stad Haarlem, één van de

huis, looghuis, stalling en schuur; het geheel van de opstallen werd verkocht voor 1810 gulden. De eigenaren van de blekerij hebben zelf koeien gehouden voor de levering van melk aan de blekerij.

De garenblekerij Uitulugt in 1715. De blekerij met letter i is de kleeblekerij Uitulugt, de blekerij met letter f Garenvreugd en de blekerij met de letter h Wateruloed.

J. Morren, naar de kaart van Antony van Velsen.

Origineel Noord-Hollands Archief, Haarlem.

toenmalige eigenaren van de Jan Gijsenvaart en de blekerijgrond. Ten noorden lag de blekerij van Pieter Verote en ten zuiden de blekerij Watervloed van Gillis Malefijt. Maria Reeper hertrouwde met Aalbert van de Fontijne.

Wisselende tijden

Onder Maria en Aalbert ging het niet goed met de exploitatie van de blekerij, het bedrijf ging failliet en werd door de curatoren in 1722 verkocht aan Pieter Janzoon Kops die woonde in Bloemendaal. Bij de verkoop werd de blekerij omschreven als een waterrijke garenblekerij met melk-

In die tijd hoorde er land in de Velsbroek en in de Veenen bij de blekerij. Het land in de Velsbroek zal als hooiland gebruikt zijn en het nabij liggende land in de Veenen hoofdzakelijk voor het weiden van de koeien maar ook als hooiland. Het wei- of hooiland in de Veenen, dat lag ten noorden van de Jan Gijsenvaart, werd in 1722 verkocht aan de kerk te Aelbertsberg (Bloemendaal) voor 1160 gulden. Aan Gijsbert Opmeer uit Haarlem werden twee elzenbosjes verkocht op de noordwesthoek van de Kerkweg en de Zee of Lagesweg voor 33 gulden. Dit bosje lag bij het huidige stadhuis in IJmuiden. Uit deze bosjes zal de blekerij hakhout betrokken hebben voor het stoken van de ketels op de blekerij.⁵

⁴ NHA. ORA. Velsen, inv. nr. 920 fo. 162r., 162v en 163v, inv. nr. 959 fo. 36v en inv. Nr. 965 fo. 301v en 302r. NHA. Doop, trouw en begraafboeken Velsen. NHA. Ambachtsbestuur van Velsen, inv. nr. 112GF geen fo. nr.

⁵ NHA. ORA. Velsen, inv. nr. 967 fo. 83r.

Pieter Janzoon Kops overleed in 1734 en werd begraven te Bloemendaal. De blekerij ging in erve over naar zijn zoon Tijs Kops. Tijs pachtte van de heren rentmeesters van de Geestelijke Goederen van de stad Haarlem een droogberg waarvoor hij per jaar een erfpacht betaalde van 17,10 gulden. De voornoemde rentmeesters beheerde de goederen van de rooms-katholieke instellingen die na de reformatie in de Tachtigjarige Oorlog door de stad Haarlem waren toegeëigend.⁶ In 1731 moest Tijs, toen Matthijs genoemd, 1500 gulden lenen om de blekerij gaande te houden. Hij leende dit geld van Jaques Grijppeer uit Haarlem, maar hij kwam hiermee niet uit de financiële zorgen. In 1740 had Tijs een schuld van 1598 gulden bij Cornelis Vreeburg. Het ging niet goed met de exploitatie van de blekerij, hij maakte onvoldoende winst om zijn schulden af te lossen. In 1743 verkochten de curatoren uit zijn failliete boedel de opstallen van de blekerij aan zijn schuldeiser Cornelis Vreeburg die woont onder Bloemendaal. De blekerij was nog maar weinig waard, het geheel brengt 95 gulden op. De omschrijving van de blekerij is gelijk aan de beschrijving in 1722. De huur van de grond waarop de opstallen staan was nog steeds 130 gulden, die betaald moest worden aan de stad Haarlem. De blekerij werd verkocht onder de conditie dat de opstallen niet gesloopt mochten worden, mogelijk was dit een beding van de stad Haarlem die bang zal geweest zal zijn dat de grond zonder opstallen niet meer verhuurd kon worden.

Om een beeld te krijgen wat er aan verponding of belasting betaald werd over de onroerende goederen in die tijd het volgende; Cornelis betaalde als eigenaar van de opstallen 3 gulden, 3 stuivers en 12 penningen aan verponding. De stad Haarlem betaalde als eigenaar van de grond 9 gulden, 9 stuivers en 8 penningen als verponding.⁷ Cornelis Vreeburg houdt de blekerij ongeveer zeven jaar in bezit en veranderde die van garenblekerij naar een kleerblekerij die minder gevoelig was voor concurrentie uit andere streken of het buitenland. Hierop wordt teruggekomen. In 1750 verkocht hij de opstallen van blekerij aan Willem Govertszoon uit Bloemendaal voor 850 gulden. De blekerij werd toen omschreven als *De opstal van een schoone waterrijke van ouds gaarn-*

blekerij en nu zijnde een kleerblekerij, voorsien van hujsinge, washuijs, melkhuijs, stallinge en verder getimmerte, staande aan de Jan Gijsenvaart. De huur van de grond van de blekerij was inmiddels gezakt naar 97 gulden. Voor de droogberg moest nog steeds 17 gulden en 10 stuivers betaald worden aan de rentmeester van de Geestelijke Goederen van Haarlem. De voornoemde gemaakte schulden, de verandering van garen- naar kleerblekerij en het dalen van de grondhuur wijst er op dat er veranderingen kwamen voor de blekers in het toenmalige Holland.⁸ In de 18^e eeuw begon zich een verval af te tekenen in de blekersnering.

De concurrentie van de Vlaamse, Brabantse Duitse en Franse blekerijen nam toe en werd gevoeld door de blekers in Holland. Aanvankelijk kon men de kwaliteit van het bleken rond Haarlem niet evenaren, maar hier kwam verandering in. Daarbij kwamen nog de nieuwe chemische vindingen in Duitsland en Frankrijk aan het eind van de 18^e eeuw. De te bleken producten uit andere streken en landen werden niet meer naar Holland gestuurd. Hiermee daalde de omzet en de inkomsten waardoor de blekers de huren niet meer konden opbrengen. De blekers leenden soms geld om de exploitatie van de blekerij gaande te houden in afwachting van betere tijden. Maar die kwamen niet, waardoor menig bleker gebukt onder schulden, het onderspit moest delven, zoals de hiervoor genoemde Tijs Kops. De slechte economische toestand leidde er weer toe dat de huurprijzen van de gronden langs de Jan Gijsenvaart daalden en in een aantal gevallen ontstond een grote achterstand in de betaling van de huur. De exploitatie van de gronden was voor de stad Haarlem niet rendabel meer.⁹ In 1754 besloot het stadsbestuur de gronden langs de Jan Gijsenvaart per opbod te verkopen. De huurders verzetten zich daartegen omdat zij onder andere de baatzucht van de toekomstige particuliere eigenaren vreesden. De burgemeesters van de stad Haarlem zwichten hiervoor en verkochten de gronden direct aan de eigenaren van de blekerijopstallen. Zo ook aan de eigenaar van Uitvlugt die de grond van de blekerij en de droogberg in 1755 kocht van de stad Haarlem voor 2634 gulden.¹⁰

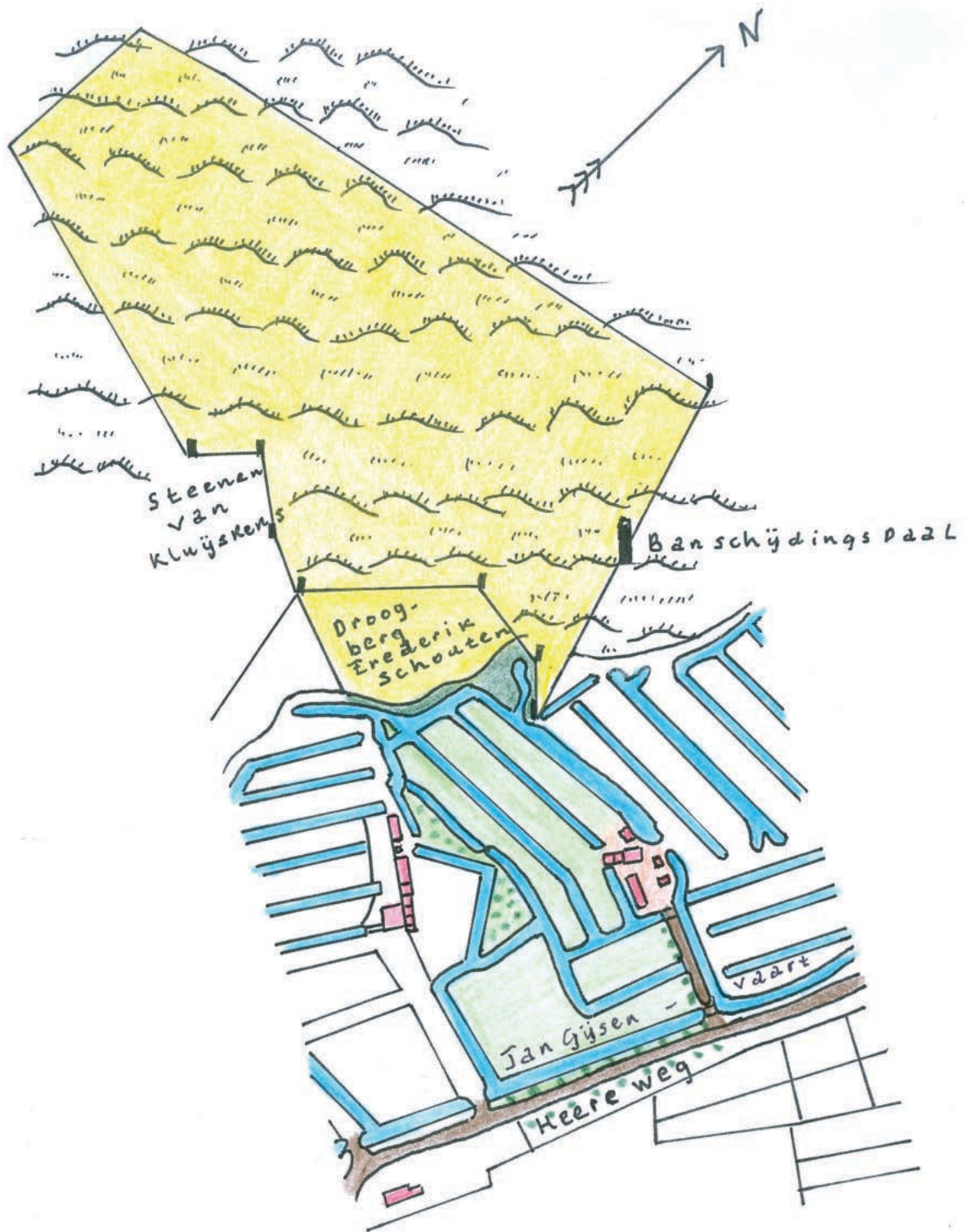
6 NHA. ORA. Velsen, inv. nr. 970 fo. 210r. NHA. Doop trouw en begraafboeken Velsen..

7 NHA. ORA. Velsen, inv. nr. 923 fo. 230v en inv. nr. 974 fo. 80r. NHA. Ambachtsbestuur Velsen, inv. nr. 113G fo. 66.

8 NHA. ORA. Velsen, inv. nr. 970fo. 34r. NHA. Ambachtsbestuur van Velsen, inv. nr. 114G fo. 52 en 76.

9 Regtdoorzee Greup-Roldanus S.C., Geschiedenis der Haarlemmer Blekerijen, 's-Gravenhage, 1936.

10 NHA. ORA. Velsen, inv. nr. 970 fo. 99v.

Impressie van de gareblekerij Uitulucht met het perceel in de Wildernis of Moolenduinen in 1767. J. Morren, naar de kaart van Antony van Velsen uit 1715 en de kaart van Jan Ruy uit 1767. Origineel Noord-Hollands Archief, Haarlem.

Tekst onder de kaart van Jan Ruy:

Ten verzoeke van de Heer Fredrik Schoute, heb ik onder Geschreve Landmeter bij de Edele Hove Van Holland en Westvriesland geadmitteerd Gemeten bereekent en gecaarteerd een gedeelte duyn gelegen agter Sijn E(edele) Bleekery onder de Heerlijkheyd Velsen belent ten Zuyden Simon Kluyskens Simons de E(dele) Graaflikheyds Wildernis ten Westen en ten Noorden den H(ee)r Harmen Hendrik Van de Poll de Heer Fredrik Schouten ten Oosten aan Sijn E(dele) droogberg belent. Synde het geheele stuk Grood gelijk het boven Gehaalde figuur aan wijst 5 Morgen 88 Roeden Rhijnlansche maat. Volgens gedaane afbaaking: die versogt Werden om in Erfpacht gegeven te Werden t welke ik affirmeeren deesen 25e Augusti 1767. Jan Ruy

Willem Govertszoon leende in hetzelfde jaar 1600 gulden van George Voorhelm uit Haarlem, mogelijk als bijdrage in de aankoop van de grond en de droogberg. Als onderpand diende zijn kleeblekerij, de droogberg, de blekersgereedschappen en overige goederen.¹¹ Door de aankoop van de grond werd hij nu aangeslagen voor het totaal van de grond en de opstallen, aan verponding betaalt hij nu 12 gulden, 13 stuivers en 4 penningen. In de tijd dat Willem de blekerij in bezit had is de blekerij opgedeeld in twee kleeblekerijen.¹² Willem trouwde met Jannetje Leenderts, uit dit huwelijk komt één kind voort die ook Willem werd genoemd. Willem Govertszoon hield de blekerij tot zijn overlijden in 1761 in bezit.

Zijn weduwe en zoon erfden de blekerij. De weduwe hertrouwde met Johannes Roovers in gemeenschap van goederen. Maar voor 1764 liep dit huwelijk op de klippen en zij scheidden van tafel en bed. Dit leidde er toe dat Johannes, Jannetje en Willem junior de twee blekerijen in 1764 verkochten aan Frederik Schouten die woonde in Amsterdam, voor 1775 gulden. De blekerij werd toen als volgt omschreven: *“Den opstal met de grond van een schoon, welgelegen, groote, waterrijke van ouds gaarenbleekerij en nu zijnde twee kleebleekerij, met desselfs huijsingen, stallingen, schuuren, spoel, en verder getimmerten en zevenhalve bleekvelden, erf, werfen tuijnen, te zaamen groot 1406 roeden, 30 voeten, met een droogberg groot 380 roeden, volgens de acte van meetinge daar van bij Mr. Jan van leeuwen geswoore landmeeter binne Haarlem, op den 22-11-1679 gedaan, staande ende gelegen in de Lekbuurt aan de Jan Gijsenvaart. Tans werdende bewoond en gebruikt tot twee kleebleekerij, als een gedeelte bij den comparant dat door de koper bereids al is aanvaard, en het andere gedeelte in huure bij Lammert Willemsz, welke daaraan nog huure, als mede ’t gebruik aan de windaas (windas) en bakoven, hooijberg, wagenschuur, erf en werf is hebbende, tot februari 1769.”*

Frederik nam in 1767 een stuk duinland in de Moolenduin in erfpacht en liet dit tekenen en vastleggen door Landmeter Jan Ruy. Het duinland lag in Bloemendaal ten westen van zijn blekerij en droogberg.¹³

11 NHA. ORA. Velsen, inv. nr. 975 fo. 1r.

12 Ambachtsbestuur van Velsen, inv. nr. 116 fo. 62 en inv. nr. 117 fo. 68.

13 NHA. ORA. Velsen, inv. nr. 970 fo. 213. NHA. Doop trouw en begraafoeken van Velsen en Bloemendaal.

Uitvlugt wordt een deel van de blekerij Water-vloed

Frederik stopte in 1771 met de blekerij en verkocht die aan Simon Kluiskens Simonzoon die de naast liggende blekerij Watervloet in bezit had. Voor het eerst werd nu de naam Uitvlucht genoemd in de transportakte. De blekerij werd bij de verkoop als volgt beschreven: *“den opstal met de grond, van een schoon, welgelegen, groote, waterrijke, van ouds gaarnblekerij, en nu zijnde een kleeblekerij, genaamt Uitvlugt, met desselfs huijsinge, schuuren, spoel en verdere getimmerte, tans drie bleekvelden, en de andere velden zijn tot weijlanden gemaakt, erf, werfen tuinen, groot 1406 roeden 30 voeten.”*

Bij de blekerij hoort nog steeds de droogberg en deels werd de blekerij bewoont en gebruikt door de verkoper en voor een ander deel als kleeblekerij aan Hendrik Keetelaar. Tevens behoorde bij de verkoop het eerder vermelde stuk grond met een grote van 5 morgen en 88 roeden in de Graaflijkheids Wildernis of Moolenduin ten westen van de blekerij en de hiervoor genoemde droogberg. Hiervoor werd een erfpacht betaald van 12 ponden aan de Rentmeester Generaal van Noord-Holland, Kennerland en Brederode, die in die tijd ondermeer de voormalige goederen van de heren van Brederode beheerde. Voor de blekerij betaalde Simon 3000 gulden. In deze transportakte werd voor het eerst de naam Uitvlugt genoemd, maar zoals eerder vermeld kan de naam al veel eerder voor de blekerij gebruikt zijn.¹⁴

Simon voegde de blekerij Uitvlugt bij zijn blekerij Watervloed die hij sinds 1764 in bezit had. Simon was geboren en woonde in Overveen en was in 1761 getrouwd met Alida Kops die geboren was aan de Jan Gijsenvaart. In augustus 1762 overleed hun eerste kind Jannetje dat werd begraven in Bloemendaal. Zij zal overleden zijn bij of kort na haar geboorte, ze werd niet als dopeling geregistreerd. In september van hetzelfde jaar overleed zijn vrouw die ook begraven werd in Bloemendaal.

In 1765 hertrouwde hij met Elisabeth Margaretha Genten die woonde in Overveen. Simon was ook eigenaar van het huis “De laatste Stuijver” dat gestaan heeft ten oosten van de huidige Wüstelaan ter hoogte van de spoorwegovergang. In 1779 werd bij dit huis een huis gebouwd

14 NHA. ORA. Velsen, inv. nr. 971 fo. 40r.

dat gestaan heeft op de hoek van de huidige Uitendaalstraat en de Wüstelaan.

De dochter van Simon, Maria Elisabeth Kluijskens trouwde in 1788 met Andreas Hekman, uit dit huwelijk komt Margaretha Maria voort. Of er nog meer kinderen uit dit huwelijk voortkwamen is niet bekend. Mocht dit zo zijn, dan zij jong overleden. Omdat leeftijd vorderde en hij geen opvolgers had, zal hij geen zin meer gehad hebben in het voortzetten van zijn blekerij.¹⁵

In 1800 verkocht hij de blekerij aan Walraven Laurentius Walraven die woonde in Beverwijk voor 10.000 gulden. De blekerij werd hierbij als volgt beschreven: *”De opstal en grond van een gaarenblekerij genaamd Watervloed bestaande uit woonhuis, washuis, melkhuis, looghuis, schuuren, spoel en verder getimmerte, 8 bleekvelden, met een kraak (?), erf, werf, tuinen, boomgaard, bepoting en beplanting. Groot 1660 roeden 55 voeten met een droogberg groot 168 roeden mitsgaders alle vaste gereedschappen. 910 roeden duingrond zijn belast met 3,12 gulden erfpacht ten behoeve van de Domeinen. Nog een bos beplant met elsten en een strook grond beplant met willige en populen (populieren) bomen die niet zijn begrepen onder de meting maar van de daarnaast geweest blekerij Uitvlugt is afgenomen enz.”*

(Opmerking, de roedemaat is in de Franse tijd in grootte gewijzigd). Simon hield de voormalige blekerij Uitvlugt in bezit met uitzondering van een beplante strook grond die bij Watervloed werd gevoegd.¹⁶

Simon Kluijskens Simonzoon overleed in 1807 te Haarlem en in 1808 werden zijn bezittingen toebedeeld aan zijn minderjarige kleindochter Margaretha Maria Hekman. Deze toebedeling zal het gevolg zijn van het overlijden zijn dochter Maria Elisabeth en zijn mogelijke andere kinderen.

Margaretha Maria Hekman kreeg toebedeeld drie stukken weiland in de Veenen die lagen ten noorden van de Jan Gijsenvaart ten oosten van het huis “De Laatste Stuijver”, twee huizen aan de Jan Gijsenvaart, een klein deel van de voormalige blekerij Uitvlugt groot 350 roeden, een lindenlaan, een stukje land tussen de Jan Gijsenvaart

en de Moolenduinen, van ouds de katoenbleek, een gedeelte van de weg (nu Bloemendaalsestraatweg) met de langsliggende grond die beplant was met bomen, het huis “De Laatste Stuijver”, de naastliggende woning en stukken hooiland in de Velsbroekpolder. Margaretha Maria trouwde buiten gemeenschap van goederen met Reineres Thomas Koenen “medisch doctor”. In 1821 verkocht zij het “Huis de Laatste Stuijver” aan Engelbertus Handgraaf voor 300 gulden. Het erbij staande huis werd in hetzelfde jaar verkocht aan Pieter Handgraaf ten behoeve van zijn minderjarige kinderen Gerrit en Anne, voor 200 gulden.¹⁷

Het is niet bekend wat hierna met de versnipperde gedeelten van de voormalige blekerij Uitvlugt gebeurde. Uiteindelijk kwamen die gedeelten voor 1820 ook in bezit van Walraven Laurentius Walraven.

In 1820 ging hij de blekerij beëindigen; in dit jaar bood hij de koeien, de paarden, de ruituigen, de blekersgereedschappen en de andere roerende goederen te koop aan op een veiling. In 1821 volgde de verkoop van de blekerij Watervloed en de voormalige blekerij Uitvlugt aan Hendrik Huijgens voor 15.000 gulden. De omschrijving is als volgt: *”De opstal en grond van een garenblekerij genaamd Watervloed met deszelfs woonhuijzinge gecomposeerd no. 60 (verpondingsnummer) waschhuijs, melkhuijs, looghuijs, stallinge, schuuren, spoel en verdere getimmertens acht bleekvelden met een kraak (?), erf, werf, tuijnen, boomgaarden, bepotingen en beplantingen groot sesh en hondert sestig roeden 55 voeten met alle de vaste gereedschappen met uitzondering van de groote bok met zijn toebehoren, de koperen stijfjel ketel met het bokhuijs zijn bij de koop inbegrepen. Verder nog een bosch en strook met het hout daarop staande en 910 roeden duingrond achter de blekerij belast met een jaarlijkse erfpacht van 3,60 gulden ten behoeve 's lands domeijnen.”*

Noord: het perceel genaamd van ouds Uitvlugt

West: de Wildernis

Oost: de weg of Jan Gijsenvaart

Zuid: de erve weduwe Simon Kluiskens van Nieuwenhoven (de blekerij Garenvreugd).

¹⁵ NHA. ORA. Velsen, inv. nr. 973 fo. 134r. NHA. Ambachtsbestuur van Velsen, inv. nr. 117G fo. 41. NHA. Doop trouw en begraafboeken Velsen.

¹⁶ Notarieel Archief Velsen, inv. nr. 21 akte 13.

¹⁷ NHA. Ambachtsbestuur van Velsen, inv. nr. 119G fo. 43. NHA. Doop trouw en begraafboeken Velsen.

Een hoekje grond met opgaande ypenbomen aan de Jan Gijsenvaart.

De helft in de grond van een gewezen kleeblekerij genaamt in de Bogt waarvan de opstal is gesloopt in 1805. Deze helft mag nooit betimmerd of beplant worden of een belemmering aangebracht worden aan het gezicht.

Oost: de Heerenweg

Zuid: de erven weduwe S. Kluiskens van Nieuwenhoven die de wederhelft van deze grond in bezit hebben.

West: idem

Noord: de blekerij Watervloed

Een gewezen blekerij bevorens genaamt Uitulugt met woonhuis, schuur en erf gequoteert no. 61 met de grond, groot 1400 roeden.

Zuid: het eerst gemelde perceel

Noord: de halve sloot de heer R.F. Koenen met de voormalige katoenbleek (anno 2008 is hier het bouwplan "Blekersduin" in ontwerp).

Oost: de duinen

West: de weg

Mitsgaders 5 morgen en 88 roeden duingrond wildernis of Molenduijn.

(Opmerking: na de Franse tijd komt de oude roede maat weer in gebruik, opgevolgd door de are). Het geheel ligt in de Lekbuurt aan de Jan Gijsenvaart en in de Moolenduinen te Bloemendaal. Hendrik was gedeputeerde bij de Staten van Noord-Holland en woonde in Haarlem.¹⁸

Uitvlugt wordt een deel van een buitenplaats.

Hendrik vormde de blekerij Watervloed en het voormalige Uitvlugt om tot een buitenplaats die hij de toepasselijke naam Duinlust gaf. Voor een deel behield de buitenplaats de functie van boerenbedrijf. De blekersgebouwen werden verbouwd en uitgebreid tot herenhuis, koetshuis, een stalling voor zes paarden en negen stuks hoornvee, een hooihuis, een wagenhuis en bergschuur. Ten zuiden van het herenhuis werd een koepel gebouwd. Op het voormalige Uitvlugt werd één van de blekerijgebouwen verbouwd tot tuinmanswoning. De rest van de

¹⁸ NHA. Notarieel Archief Velsen, inv. nr. 21 akte 13 en inv. nr. 36 akte 38.

gebouwen was eerder al gesloopt of werd toen gesloopt. Hij hield Duinlust tot 1826 in bezit, toen verkocht hij het aan Jacobus Enschedé voor 14.100 gulden. Nog steeds

De voormalige blekerij Uitulugt in 1832. J. Morren, naar het kadastrale minuutplans door F.J. Nautz. Foto Noord-Hollands Archief, Kennemer Atlas, Haarlem.

moest er erfpacht betaald worden aan de "Lands Domeinen" voor het stuk duingrond in de Moolenduinen, dat bij het bezit behoorde.¹⁹

Er wordt nu overgegaan op enkel de geschiedenis van de voormalige blekerij Uitulugt.

Jacobus Enschedé was een lid van de familie Enschedé die eigenaar was van de drukkerij Enschedé te Haarlem. In 1832 bestaat het voormalige Uitulugt uit de navolgende percelen:

Velsen, sectie F

319	weiland
320	laan en bos
320a	tuinland
321	huis en erf (tuinmanshuis)
322	bos tot vermaak
323	bouwland

¹⁹ NHA. Notarieel Archief Velsen, inv. nr. 30 en 31.

- 323a een houtsingel
325 loot en omliggend land

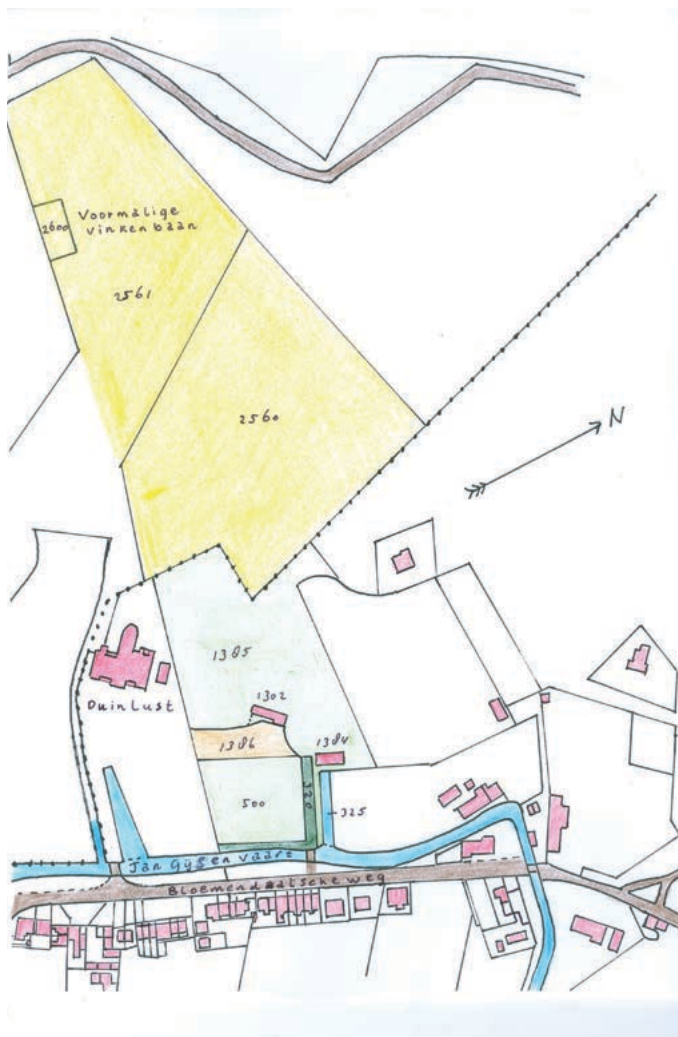
Bloemendaal, sectie A

- 149 duin
150 duin
151 duin
152 vinkenbaan en huisje
153 bos en houtwal
154 aardappelenland

Jacobus liet op perceel 320 een schuur voor landbouw bouwen en een moestuin inrichten. De houtsingel op perceel 323a werd gerooid en de vrijgekomen grond werd bij het bouwland perceel 323 gevoegd. Voor het eerst wordt de vinkenbaan met het huisje genoemd in de Moolenduinen, we mogen aannemen dat Jacobus deze vinkenbaan daar heeft laten inrichten.

Na het overlijden van Jacobus verkochten zijn erfgenamen het voormalige Uitvlugt en de bijbehorende percelen in de Moolenduinen, in 1865 aan Marie Prosper Theodore Prevenaier voor 27.000 gulden.²⁰ Marie Prosper Theodore was fabrikant en woonde aan de Zijlweg in Haarlem. Hij voegde een gedeelte van het bouwland bij een stuk bos dat bij het oorspronkelijke Watervloed behoorde.

In 1877 kwam hij in financiële moeilijkheden en moest hij Duinlust inclusief het voormalige Uitvlucht verkopen op een openbare veiling.²¹ Het voormalige Uitvlucht met een stuk van het voormalige Watervloed en een deel van de percelen in de Moolenduinen werd verkocht aan Gerardus Wilhelmus Wesselman en Jacob Nijssen voor 12.600 gulden. De beide heren waren landbouwer en woonden in Schoten. De andere delen van de percelen in de Moolenduinen, waaronder de vinkenbaan, werden verkocht aan George Philip Rust, een restaurateur uit Amsterdam. Hij liet de vinkenbaan met het huisje verwijderen.

De voormalige blekerij Uitvlugt in 1882.
J. Morren, naar de kadastrale wijzigingskaarten van Velsen en Bloemendaal, Noord-Hollands Archief, Haarlem.

Van landbouwbedrijf tot Mellonahof

Gerardus Wilhelmus en Jacob lieten in 1877 het bos op perceel 322 rooien en de vrijgekomen grond werd omgevormd tot weiland. Het huis op perceel 321 werd in hetzelfde jaar vergroot met een bijbouw. Zij hielden het voormalige Uitvlucht niet lang in bezit, in 1879 verkochten zij de voormalige blekerij aan Adrianus Koelemij voor 13.000 gulden. Arianus was bloemkweker en woonde in Haarlem.²²

In 1880 laat hij de schuur voor de landbouw, die was gebouwd in opdracht van Jacobus Enschedé, slopen. In het daaropvolgende jaar liet hij op het weiland een nieuwe schuur bouwen die perceelnummer 1384 kreeg. In 1882 bestond het voormalige Uitvlucht uit de navolgende percelen:

²⁰ NHA. Kadaster Velsen, Oorspronkelijke Aanwijzende Tafel, 1832 NHA. Kadaster Velsen, artikel 45 en 697.

²¹ NHA. Hypotheken 4, deel nr. 7996 akte 80. NHA. Nieuw Notarieel Archief Haarlem, inv. nr. 150 akte 7952. NHA. Kadaster Velsen art. 697.

²² NHA. Nieuw Notarieel Archief Haarlem, inv. nr. 150 akte 7952. NHA. Kadaster Velsen, art. 1056.

Adrianus Koelemij

Velsen, sectie F

320 bos
325 sloot
500 weiland
1302 huis
1384 schuur
1385 weiland
1386 bouwland

Bloemendaal, sectie A

2560 duinland

George Philip Rust

Bloemendaal, sectie A

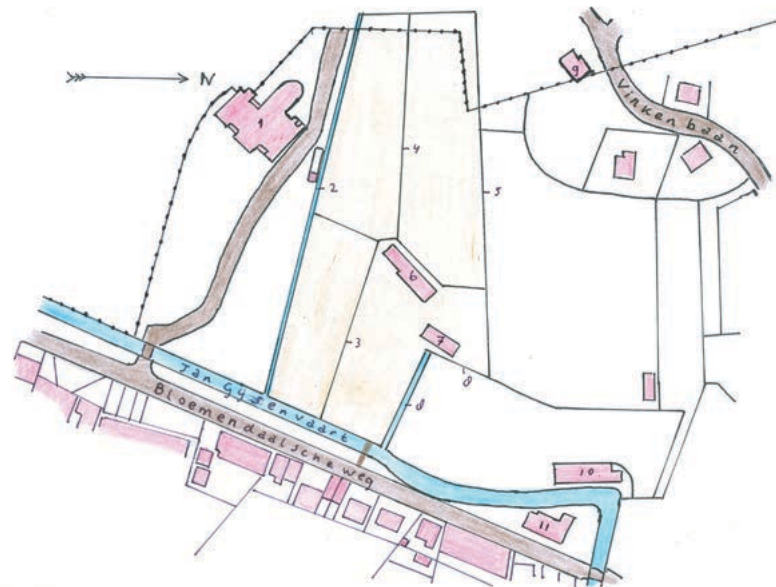
2561 duin
2600 duin (de voormalige vinkenbaan).

George Philip Rust verkocht de percelen die hij in bezit had in de Moolenduinen in 1883 aan de Firma Wolff en Meijer, wijnkopers uit Amsterdam.

Adrianus Koelemij nam het bouwland in gebruik voor de bloementeel. Hij was getrouwd met Anna van Buggenum; uit het huwelijk kwamen negen kinderen voort: Catharina Maria, Petrus Anthonius, Anthonius, Josephus Johannes Vincentius, Geertruida Maria, Anna Catharina, Adrianus Johannes, Cornelia en Sophia Johanna.

Adrianus werd in 1884 getroffen door het overlijden van zijn echtgenote. Omdat hij in huwelijksgemeenschap was getrouwd werd zijn bezit verdeeld over hem en zijn kinderen. Het deel van de kinderen werd toebedeeld op basis van een taxatie bedrag, groot 9.103 gulden. Het bedrijf werd voortgezet.

In 1895 werd het huis voor de tweede keer vergroot, het plantsoen werd omgezet in berm en uitrit en het weiland en bouwland werd omgezet in bloembollenland en de schuur werd een bloembollenschuur. Ook een klein deel van perceel 2560 in de Moolenduinen werd omgezet in bloembollenland. Het overige deel van het perceel werd

De voormalige blekerij Uitvlugt in 1915
J. Morren, naar de kaart van de gemeente Velsen 1915. Origineel Noord-Hollands Archief, Haarlem.

- 1 Hotel Duinlust.
- 2 Een waterloop deels op de plaats van een voormalige gietsloot.
- 3, 4 en 5 perceelstoten die globaal het tracépatroon van de voormalige gietsloten volgen.
- 6 Het huis.
- 7 De bloembollenschuur
- 8 Waterlopen op de plaats van een voormalige gietsloot of waterloop van de blekerij Uitvlucht.
- 9 De Villa De Dennen.
- 10 De woningen de Zeven Schoonheden.
- 11 Herberg-café Vanouds De Blauwe Druif.

bebost door aanplant of op natuurlijke wijze.²³ Adrianus ging zich dus geheel richten op de bloembollenteelt.

Adrianus hertrouwde met Jacoba Commerina Adriana van Bijsterveld, uit dit huwelijk kwamen geen kinderen voort. Zijn dochter Catharina Maria trouwde met Hendrik Nicolaas Dames. Zij kregen twee kinderen: Hendrikus Cornelis en Anna Maria. Catharina Maria kwam te overlijden.

Na het overlijden van Adrianus werd zijn bezitting door zijn kinderen en zijn kleinkinderen, als erfgenamen van hun overleden moeder Catharina Maria, verkocht aan Ni-

²³ NHA. Kadaster Velsen, art. 1079, 1212 en 1421.
lees verder op pagina 12

Archeologisch onderzoek en een raadselachtig opschrift

Voor de bouw van de Mellonahof kreeg de Archeologische Werkgroep Velsen de gelegenheid om op 2 december 1995 onderzoek te verrichten op het terrein van de voormalige blekerij Uitlugt. Het onderzoek werd begeleid door Wim Bosman, toen de gemeentearcheoloog van Velsen.

Bij de aanleg van rioolbuizen op het terrein stuitte men op twee fundatiedelen van één van de blekersgebouwen en drie houten goten. Wim Bosman legde het geheel op tekening vast. Hij betrok de werkgroep bij het verdere onderzoek.

Via een proefgaatje werd een klein gedeelte van de fundatie onderzocht en ingemeten. Er werd een tekening gemaakt en het steenformaat vastgesteld.

Het metselverband van de fundatie is, voor zover te zien in het onderzochte gedeelte, uitgevoerd in staand verband dat gebruikt werd vanaf de 16^e eeuw tot in de 17^e eeuw. Daarna werd er voornamelijk kruisverband toegepast. Het metselwerk was uitgevoerd met schelpmortel dat zeer lang gebruikt is. Daarin werd een klezoor gevonden, die gebruikt werd van vijftiende tot in de achttiende eeuw. Een klezoor is een kleine smalle steen, gebakken of afgehakt van een grotere steen, die gebruikt werd als opvulling om het metselverband sluitend te krijgen. Dit gebeurde veelal bij de hoeken van een gebouw of naast deur of raamkozijnen. De stenen hadden een afmeting afmeting van 19 x 8,5 x 4 cm, een steenformaat dat gebruikt werd vanaf de zeventiende tot in de negentiende eeuw.

Het oudste deel van het gebouw wordt al weergegeven op de kaart uit 1715. Uit de voormelde gegevens kan men afleiden dat het gebouw uit de zeventiende eeuw dateert. De aanwezigheid van een goot binnen de fundatie, net buiten de fundatie en op enige afstand van het gebouw duidt erop dat het gebouw een functie had binnen het bleekproces op de blekerij. Het is verassend dat de goten bij de verbouwing tot tuinmanshuis en bij de vergrotingen van het huis in 1817 en 1895 niet verwijderd zijn. De verbouwing tot tuinmanshuis zal niet ingrijpend zijn geweest.

De ligging van het voormalige blekersgebouw, de gevonden muurfundaties, de goten en de waterput, weergegeven op een kadastrale kaart.

J. Morren, naar de gegevens verstrekt door de Archeologische Werkgroep Velsen en Wim Bosman.

De uitbreidingen van het huis zullen plaats gevonden hebben aan de zuidzijde van het huis en niet aan de noordzijde waar de goten lagen. Ook stuitte men op de bovenzijde van een put met koepel. Met een grondboor werd uit de put een monster genomen, er bleek geen bezinklaag in te zitten. Dit kan wijzen op een waterput voor de drinkwatervoorziening op de blekerij.

De put is in de week daarna door de aannemer opgevuld met schoon zand.

Door aanwezigheid van nieuw aangelegde leidingen en drainage was het niet mogelijk om uitgebreid onderzoek te doen.

Onder de aardwerk scherven die gevonden werden bevond zich een scherf van een mineraalwaterkruik uit de 18^e eeuw.

De aardewerkscherf van de 18e-eeuwse mineraalwaterkruik met het opschrift: OR NAS DIETZER WAS

Foto: J. Morren, 1995

Deze scherf had het opschrift:

ORNAS
DIETSER
WAS

Dit is een wat raadselachtig opschrift, maar na enig zoeken werd door de Archeologische Werkgroep Haarlem de oplossing gegeven.

- ORNAS is de afkorting voor Oranje-Nassau.
- Diez of Dietz is een stadje in Duitsland in de deelstaat Rheinland-Palstz, aan de monding van de rivier de Aar in de Lahn. Diez kreeg in 1388 stadsrecht en kwam in 1388 door vererving aan de graven van Nassau Dillenburg.
- WAS, is de afkorting voor Wasser (water).

Op de kruik staat dus; “Oranje-Nassau, Dietser wasser”.

Opvallend is dus dat in de achttiende eeuw, ondanks het feit dat er voldoende schoon welwater uit de duinen voorhanden was, ook bronwater werd gedronken.

Omdat kleine delen van het terrein van de voormalige blekerij Uitvlugt mogelijk nog niet verstoord zijn door groundbewerking of door bouwwerken, zullen er mogelijk nog sporen van de oude blekerij in de grond zitten. De gevonden fundatie en goot delen zijn na het onderzoek weer afgedekt en zijn voor zover bekend nog steeds in de grond aanwezig.¹

¹ Opgravingsverslag van de Archeologische Werkgroep Velsen, Uitvlugt 1995. Hoeve Jan van der, Ververs, M.J. en Berends G. Ir., Dictaat Baksteen, Opleiding HBO + Restauratie Bouwhistorie, Hogeschool van Utrecht. Microsoft Encarta Encyclopedie Winkler Prins 1993-2002.

vervolg van pagina 9

colaas Hendrikus Roozen Hendrikszoon uit Bloemendaal voor 17.000 gulden. Zijn bezit was nog belast met een lening van 10.000 gulden, zodat zijn erfgenamen maar 7000 gulden ontvingen. Een deel van de bloembollengrond was dan verhuurd aan Petrus Andreas Jansen uit Overveen en Hendrik Kramer uit Bloemendaal.

De percelen in de Moolenduinen blijven in verschillende handen en raken steeds meer bebost.²⁴ Hier komen we later op terug. Hendrikus hield het bloembollenbedrijf tot 1912 in bezit. Toen verkocht hij het huis, de bloembollenshuur met stellingen, een deel van het bloembollenland, het erf, de sloot, de bermen en de brug over de Jan Gijsenvaart aan de N.V. Maatschappij tot Exploitatie van bebouwde Eigendommen gevestigd te Haarlem.

Een ander deel van het bloembollenland werd verkocht aan Mr. Hendrik Tuijmelaar, een advocaat uit Bloemendaal. Die ging in 1914 wonen in een villa op de grens tussen Velsen en Bloemendaal. Dit stuk bloembollenland splitste hij in twee stukken waarvan hij één deel verkocht in 1921. Het andere deel ruilde hij in met de N.V. Maatschappij tot Exploitatie van bebouwde Eigendommen tegen een ander stuk bloembollenland van de voormalige blekerij. Het ingerulde deel verkocht hij ook in 1921.

Gezicht op de Bijstand Mellona en de waterlopen de voormalige blekerij Uitulugt.

Foto J. Morren, 1990.

De voormalige blekerij raakt versnipperd. We volgen de geschiedenis van de in 1921 verkochte percelen niet, omdat dit het verhaal te complex zou maken. Wel is vermeldenswaardig dat Hendrik Tuijmelaar medewerking gaf aan de hierna vermelde Johan de Meza voor de oprichting van de bijstand Mellona. Op Hendrik komen we terug.²⁵

24 NHA. Hypotheken 4, deel nr. 7901 akte 37. NHA. Kadaster Velsen, art. 1882 en 2319.

25 NHA. Kadaster Velsen, art. 3104, 3105 en 5499.

De Mellonahof.

Foto J. Morren, 2008.

Een waterloop van de voormalige blekerij Uitulugt ten westen van de woningen aan de Bloemendaalsestraatweg. Bij de bouw van de Mellonahof vergraven tot landschappelijke waterpartij.

Foto J. Morren, 2006.

Een waterloop die ongeveer ligt op de plaats van een voormalige gietsloot van de voormalige blekerij Uitulugt. Deze waterloop zal gegraven zijn als afwateringssloot langs één van de voormalige percelen bollenland. Deze waterloop ligt nu ten noorden van de Mellonahof. De waterloop wordt op de afbeelding op pag. 9 aangegeven met nr. 5.

Foto J. Morren, 1990.

De N.V. Maatschappij tot Exploitatie van bebouwde Eigendommen liet in 1924 de bollenshuur verbouwen tot een werkplaats en voegde dit samen met het perceel waar het huis op stond. In de bollenshuur was Johan de Meza

Een landschappelijke waterpartij die behoorde bij de villa de Dennen, ongeveer op deze plaats lag vroeger een welwater en gietsloot aan de rand van de blekerij Uitvlugt. Op de achtergrond de villa waar uitgever C.A. Mees heeft gewoond.

Foto J. Morren, 1990.

Een landschappelijke waterpartij aan de rand van de Moolenduinen, gezien vanaf de Duinlustparkweg. Vroeger lag hier een welwatersloot die de gietsloten van de blekerij Uitvlugt van water voorzag.

Foto J. Morren, 1990.

in 1922 begonnen met de Bijenstand Mellona. In 1925 werd dit bedrijfje omgezet in een NV. Dit gebeurde met steun van ondermeer de hiervoor genoemde Hendrik Tuijmelaar, de heer H.H.G.P.J. Beccari en de heer A. Bertling. De laatste twee waren lid van de raad van bestuur

van de maatschappij. Een deel van het bloembollen land werd ingericht als bouwterrein, bloembollenland, bouwland en tuin. Op één van de stukken tuin wordt in 1924 een huis gebouwd dat in hetzelfde jaar werd verkocht. In 1931 werden op een deel van het terrein van het voormalige Uitvlugt, in opdracht van de maatschappij, woningen gebouwd aan de nieuw aangelegde Bruno Klauwerstraat.

In hetzelfde jaar liet de maatschappij bij het huis en de bollenschuur op het voormalig Uitvlucht een fabriek bouwen voor Johan de Meza. Het huis werd toen gesloopt. Dat de maatschappij de fabriek bouwde voor Johan kwam door het feit dat de hiervoor genoemde leden van de raad van bestuur Johan ondersteunde bij de uitbouw van zijn bijenstand.

Het terrein waarop de fabriek wordt gebouwd en voormalige bollenschuur werden nog in hetzelfde jaar verkocht aan Johan de Meza.

Aan de oostkant van het terrein werd de Jan Gijsenvaart gedempt en werden daar woningen gebouwd aan de Bloemendaalsestraatweg.

Hoe het verder gaat met de Bijenstand Mellona en Johan de Meza wordt verteld in het artikel "Herinneringen aan Mellona in Santpoort" gepubliceerd in het ledenbulletin van de Stichting Santpoort uitgegeven in 2006.

In 1993 werd het bedrijf Bijenstand Mellona beëindigd en het terrein werd verkocht aan de Woningbouwvereniging "Brederode". Die bouwde hier in 1996 het appartementencomplex voor senioren "De Mellonahof". Van de oude blekerij Uitvlugt rest nog de ingang naar de blekerij vanaf de Bloemendaalsestraatweg naar de Mellonahof. Naast de toegangsweg rest nog een oude waterloop van de blekerij. Ook elders op het terrein zijn oude waterlopen te vinden uit de blekerijtijd, maar die zijn vergraven of liggen niet meer op het oorspronkelijke tracé.²⁶

De percelen in de Moolenduinen

We komen nog in het kort terug op de percelen in de Moolenduinen die van oorsprong bij Uitvlugt behoorden. De percelen kwamen alle in bezit van de eerder genoem-

²⁶ NHA. Hypotheken 4, deel nr. 8853 akte 138. Johan de Meza en Hans Visser, Herinneringen aan Mellona in Santpoort, "De Santpoort" uitgave van de Stichting Santpoort, Nr. 19- najaar 2006.

De villa De Dennen aan de Vinkenbaan.

Foto J. Morren, 2008.

de Adriaan Bertling die directeur was van de “Haarlemse Hypotheek Bank” te Haarlem; tevens oefende hij het beroep uit van notaris. Hij kwam ook in het bezit van andere delen van de Moolenduinen. In 1902 bracht hij zijn bezittingen onder in de Exploitatie Maatschappij Duinlust, gevestigd te Haarlem. Zoals eerder vermeld was hij ook lid van de raad van beheer van de N.V. Maatschappij tot exploitatie van bebouwde eigendommen die het deel van het voormalige Uitvlugt in Santpoort bezat. Verder was hij nog commissaris van de NV. L'Union, maatschappij tot exploitatie van Hotels en Restaurants gevestigd te Haarlem. Hierbij was de eerdergenoemde Hendrik Tuijmelaar administrateur.

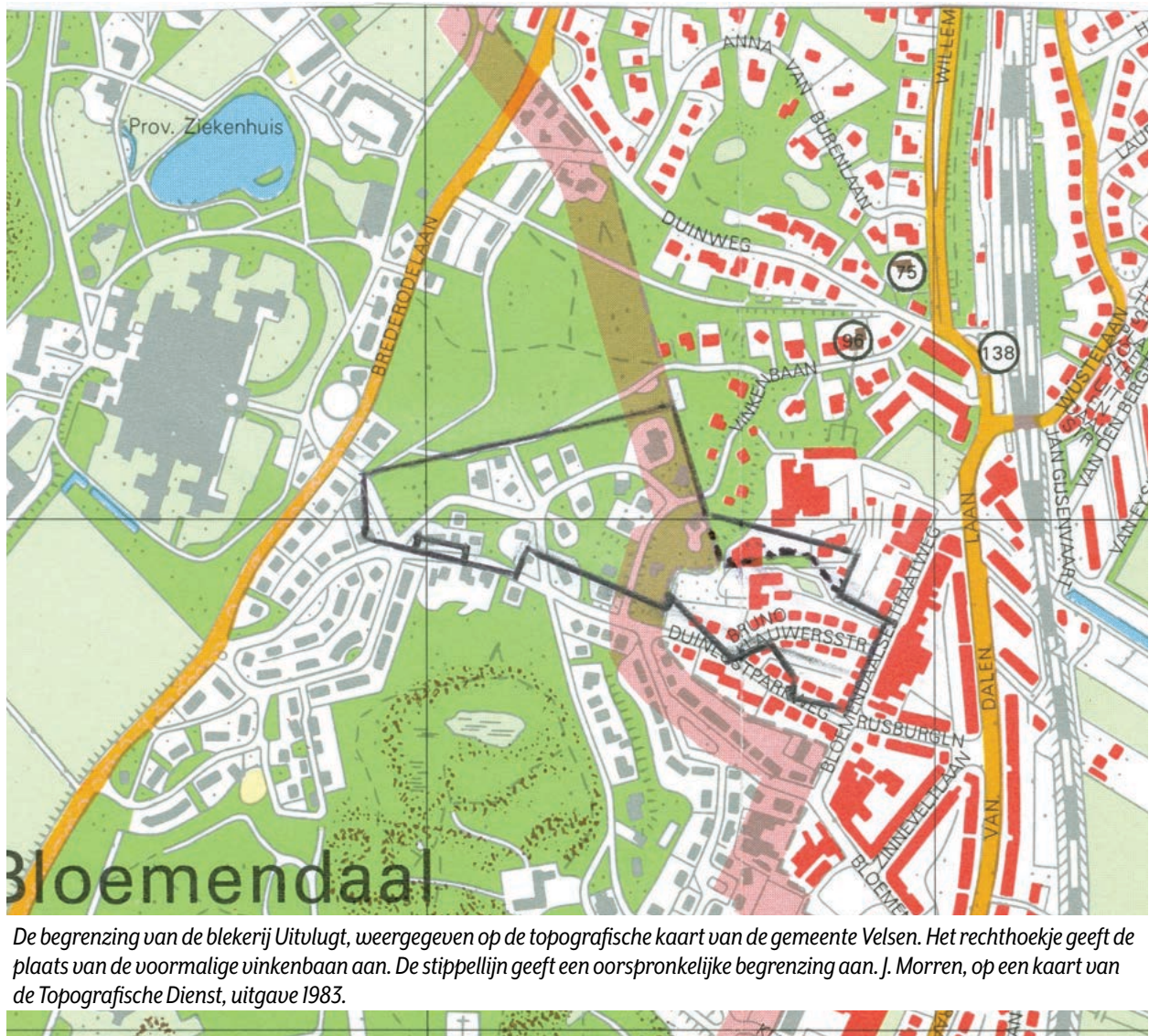
Op het voormalige perceel 2560 werd op de grens van Bloemendaal en Velsen in 1908 een villa gebouwd die in 1914 verkocht werd aan de hiervoor genoemde Hendrik Tuijmelaar. De villa stond voor het grootste gedeelte in Bloemendaal en voor een klein gedeelte in Santpoort, aan de toen nieuw aangelegde Vinkenbaan, die genoemd is naar de eerder vermelde vinkenbaan. De villa

kreeg de naam De Dennen en had toen als adres Vinkenbaan nummer 3, nu is dit nummer 29. Ook komt Hendrik in bezit van de stukjes bloembollenland binnen het voormalige perceel 2560.

Het is nu duidelijk waaruit de relatie bestond tussen Adriaan Bertling en Hendrik Tuijmelaar, die beide steun gaven aan de stichting van de Bijenstand Mellona. Bovendien werkte Johan de Meza van af 1918 bij Hendrik Tuijmelaar als tuinman. Bij de villa legde hij de tuin aan die zich uitstrekte tot op het bollenland dat Hendrik had aangekocht. Hierbij werd ongeveer op de plaats van een voormalige wel en gietsloot aan de rand van de Moolenduinen een landschappelijke waterpartij aangelegd. Deze waterpartij ligt hier nog steeds.²⁷

Hendrik Tuimelaar genoot niet lang van deze aanleg. Hij verkocht zijn villa en een deel van het bloembollenland in 1920 aan Pieter Loth van Bueren, die de villa in hetzelfde jaar liet vergroten. In 1923 werd er een schuur bij de

²⁷ NHA. Kadaster Bloemendaal, art. 1327 en 2099.

De begrenzing van de blekerij Uitvlugt, weergegeven op de topografische kaart van de gemeente Velsen. Het rechthoekje geeft de plaats van de voormalige vinkenbaan aan. De stippellijn geeft een oorspronkelijke begrenzing aan. J. Morren, op een kaart van de Topografische Dienst, uitgave 1983.

villa gebouwd. Hij hield de villa en het bloembollenland in bezit tot 1932; toen verkocht hij de villa en het bloembollenland aan Johan Anton Eduard Verkade, industrieel en fabrikant te Zaandam. Die liet in hetzelfde jaar een garage bij de villa bouwen.

Johan Anton Eduard was één van leden uit het bekende geslacht Verkade en mededirecteur van de beroemde Verkadefabrieken in Zaandam. Hij trouwde in 1901 met Anna Margaretha van de Stadt. De villa staat nog steeds aan de Vinkenbaan nummer 29. Door grenswijziging staat deze villa nu geheel in de gemeente Bloemendaal.²⁸

²⁸ NHA. Kadaster Velsen, art. 2029, 2927, 3809 en 6569. NHA. Kadaster Bloemendaal, art. 1770. Website: Genlias.nl, de familie Verkade. Website: Instituut voor Nederlandse Geschiedenis, Verkade (jr.) Ericus Gerhardus (1868-1927), www.inghist.nl. Website: Stichting Behoud Cultureel Erfgoed Verkade, geschiedenis Verkade, familie Verkade, verkadestichting.nl.

De Maatschappij Duinlust waar Adriaan Bertling zijn bezit onderbracht, verkocht in 1908 een perceel bos en stukje bloembollenland aan Isaac Piere Ziegeler, procuratiehouder bij de Deli Maatschappij. In hetzelfde jaar liet Isaac Piere op het bosperceel een Villa bouwen aan de Vinkenbaan nr. 1. In 1921 verkocht hij de Villa en het bloembollenland aan Jan Willem Schoute, een fabrikant uit Wormerveer.

Die verkocht de villa en het bloembollenland in 1930 aan Constantinus Alting Mees, een uitgever uit Santpoort. De levensloop van deze uitgever is beschreven in het ledenbulletin van de Stichting Santpoort, uitgegeven in 2006.

Het zou te ver voeren om alle gebouwde villa's te beschrijven, die in de Moolenduinen op de voormalige percelen van Uitvlugt zijn gebouwd. Op deze percelen werd niet alleen een deel van de Vinkenbaan aangelegd maar ook een deel van de Duinlustparkweg, een deel van de Johan

Verhulstweg en de Pinellaan. Ook hier verrezen fraaie villa's. Nog steeds is dit een fraai stukje Moolenduin, met een sterk geaccidenteed terrein, waarin veel van het oorspronkelijke duin bewaard is gebleven.²⁹

Bronnen

Afkortingen:

NHA.: Noord-Holands Archief, Haarlem.

ORA: Oud Rechttelijk Archief, Velsen.

Geraadpleegde archieven

Noord- Hollands Archief

- Ambachtsbestuur van Velsen, inv. nr. 112G fo. geen, inv. nr. 113G fo. 66 en 67,
- inv. nr. 114G fo. 76, inv. Nr. 115G fo. 52, inv. nr. 116G fo. 62 en 63, inv. nr.
- 117G fo. 68, inv. nr. 118G fo. 41 en fo. 43 en inv. nr. 119 fo. geen.
- Doop Trouw en begraafboeken gemeente Velsen en Bloemendaal.
- Hypoteken 4, Haarlem, deel nr. 1085 nr. 126, deel nr. 7668 nr. 69, deel nr. 7796 nr. 80, deel nr. 7799 nr. 28, deel nr. 7828 nr. 24, deel nr. 7829 nr. 24 en 73, deel nr. 7873 nr. 64, deel nr. 7901 nr. 73, deel nr. 8011 nr. 76, deel nr. 8113 nr. 31 en 93, deel nr. 8127 nr. 84, deel nr. 8030 nr. 33, deel nr. 8069 nr. 17, deel nr. 8171 nr. 88, deel nr. 8085 nr. 66, deel nr. 8307 nr. 59, deel nr. 8315 nr. 29 en 33, deel nr. 8853 nr. 138, deel nr. 8695 nr. 119, deel nr. 8765 nr. 62, deel nr. 8949 nr. 147 en deel nr. 2203 nr. 29.
- Kadaster Velsen, inv. nr. 4186 art. 45, inv. Nr. 4189 art. 697, inv. nr. 4192 art. 679, inv. nr. 4193 art. 1056, 1074 en 1079, inv. nr. 4194 art. 1212, art. 1421, art. 1352, 1786 en 2072, inv. nr. 4196 art. 1882 en 2319, inv. Nr. 4197 art. 2380, inv. Nr. 4198 art. 2652, inv. nr. 4200 art. 3104, 3105, 3125 en 3281, inv. Nr. 4201 art. 3391, inv. nr. 4202 art. 3809, inv. Nr. 4205 art. 4809, inv. Nr. 4206 art. 5100, inv. nr. 4208 art. 5669, inv. nr. 4210 art. 6184, inv. Nr. 4222 art. 9250 en inv. nr. 4223 art. 9577.
- Kadaster Bloemendaal, inv. nr. 1880 art. 49, inv. nr. 1883 art. 633 oude deel, inv. nr. 1885 art. 633 nieuwe deel, inv. nr. 1886 art. 795, 799, 817, 828, 891 en 926,

inv. nr. 1887 art. 983 en 1132, inv. nr. 1888 art. 1327 en 1362, inv. nr. 1889 art. 1477, 1543 en 1521, inv. nr. 1890 art. 1668, 1765, 1770 en 1785, inv. nr. 1891 art. 2043 en 2099, inv. nr. 1892 art. 2272 en 2517, inv. nr. 1894 art. 2927.

- Nieuw Notarieel Archief van Haarlem, inv. nr. 127 akte 2960, inv. nr. 150 akte 7952 en 8162 en inv. nr. 151 akte 8142.
- Notarieel Archief van Velsen, inv. nr. 18 akte 23, inv. nr. 20 akte 10, 44 en 48, inv. nr. 21 akte 13, 19 en 21, inv. nr. 27 akte 30 en 31, inv. 36 akte 38. Protocol notaris Marcus Hendrik Ogelwight inv. nr. 36, 1820, akte 38.
- Oudrechtelijk Archief Velsen, inv. nr. 920 fo. 162r, 162v en 163v, inv. nr. 922 fo. geen, inv. nr. 923 fo. 230v, inv. nr. 957 fo. 97r, inv. nr. 958 fo. 7r en 29r, inv. nr. 959 fo. 36v en 108v, inv. nr. 959 fo. 253v, inv. nr. 960 fo. 194r, inv. nr. 965 fo. 135v, 301v en 302r, inv. nr. 967 fo. 83r, inv. nr. 970 fo. 34r, 99v, en 210r, inv. nr. 971 fo. 40r en 134 v, inv. nr. 972 fo. 199v, inv. nr. 973 fo. 134r, inv. nr. 974 fo. 80r, inv. nr. 975 fo. 1r en 69r.
- Stads Archief van Haarlem, grote lade 3-FF.

Geraadpleegde literatuur

- Microsoft Encarta Encyclopedie Winkler Prins 1993-2002.
- Hoeve Jan van der, Ververs, M.J. en Berends G. Ir., Dic-taat Baksteen, Opleiding HBO + Restauratie Bouwhis-torie, Hogeschool van Utrecht.
- Johan de Meza en Hans Visser, Herinneringen aan Mel-lona in Santpoort, "De Santpoort" uitgave van de Stich-ting Santpoort, Nr. 19- najaar 2006.
- Regtdoorzee Greup-Roldanus S.C., Geschiedenis der Haarlemmer Bleekerijen, 's-Gravenhage, 1936.
- Opgravingsverslag van de Archeologische Werkgroep Velsen, Uitvlugt 1995.

Geraadpleegde websites

- Genlias, de familie Verkade, genlias.nl.
- Instituut voor Nederlandse Geschiedenis, Verkade (jr.) Ericus Gerhardus (1868-1927), www.inghist.nl.
- Stichting Behoud Cultureel Erfgoed Verkade, geschie-denissen Verkade, familie Verkade, verkadestichting.nl.

²⁹ NHA. Kadaster Bloemendaal, art. 1770. Johan de Meza en Hans Visser, Herinneringen aan Mellona in Santpoort, "De Santpoort" uitgave van de Stichting Santpoort, Nr. 19- najaar 2006.

